

Foarte umani, foarte divini (V): Ca să fim prieteni

Orice prietenie autentică presupune un efort atât pentru a intra în viața celorlalți, cât și pentru a le face loc în inima noastră. În acest al cincilea articol, trecem în revistă câteva virtuți care ne facilitează această sarcină.

30.01.2025

Când cineva își trăiește ultimele clipe, fiind pe punctul de a *trece din*

această lume la Tatăl (cf. In 13,1),
tinde să se gândească la esențial.
Interesul său se concentrează pe
rezolvarea lucrurilor pe care nu ar
vrea să le lase neterminate: să le
adreseze câteva cuvinte de afecțiune
celor dragi, să facă un bilanț rapid al
vieții sale, să încerce să se împace cu
cineva... Așa a fost și în cazul lui Isus.
Preludiul ultimelor sale ore a fost o
cină rituală împreună cu cei mai
aproiați ai Săi. Evangheliile ne
permit să privim aceste momente
prin pagini pline de emoție, în care
Domnul ne lasă ca moștenire
mărturia iubirii Sale. „În intimitatea
Cenacului, Isus le spune apostolilor:
«V-am numit prieteni» (In 15,15). Și
prin ei, nouă tuturor ne-a spus-o.
Dumnezeu ne iubește nu doar ca pe
niște creaturi, ci ca pe copii cărora, în
Cristos, le oferă o prietenie
adevărată” ^[1].

O întâlnire a intimităților

Prietenia este o relație bidirecțională, care se dezvoltă atât prin dăruire, cât și prin primire. Isus Cristos le oferă prietenilor Săi cel mai mare dar posibil: „Voi ruga pe Tatăl, și El vă va da un alt Mângâietor, ca să rămână mereu cu voi” (In 14,16). Dar, în felul Său, El cere și reciprocitate; ne cere să acceptăm darurile Sale: „Rămâneți în iubirea Mea” (In 15,9). Nu există prietenii în care doar o parte să fie implicată. Orice prietenie autentică presupune un efort atât pentru a pătrunde în viața celorlalți, cât și pentru a le face loc în propria noastră lume interioară.

Această deschidere reciprocă nu este întotdeauna ușoară; cu atât mai puțin atunci când mediul social sau inerția noastră ne face să contăm prea puțin pe ceilalți, să ne închidem lumea interioară la posibile intruziuni sau să-i privim pe ceilalți doar în măsura în care ne pot fi utili. Pentru a face posibilă prietenia,

trebuie să fim dispuși să deschidem porțile inimii noastre. Acest lucru ne face, desigur, vulnerabili, dar ne face și mai umani. Cine nu a experimentat acele momente de complicitate cu altcineva, când întâlnirea a două lumi interioare devine evidentă? S-ar putea crede că astfel de situații, pline de sinceritate și intensitate, sunt specifice tinereții. Cu toate acestea, cel care nu se mai teme să-și deschidă interiorul și să-i primească pe ceilalți în inima sa este capabil să întrețină prietenii profunde la orice vârstă: fie cu părinții, frații, copiii, soțul sau soția, cei cu care locuiește sub același acoperiș sau colegii de muncă.

Bunăvoință și tandrețe

Încă din antichitate, prietenia a fost considerată „o virtute sau, cel puțin, ceva însoțit de virtute” (Aristotel). Pentru ca o prietenie să se consolideze și să crească, este

esențial ca prietenii să cultive anumite dispoziții care facilitează schimbul interiorității lor. Prietenia autentică se sprijină pe căutarea binelui celuilalt, reciprocitate, intimitate, tandrețe, stabilitate și o asemănare care se construiește prin viața împărtășită” ^[3] —.

Căutarea binelui celuilalt, cunoscută și ca bunăvoință, este probabil cea mai importantă dintre aceste dispoziții. Ea nu înseamnă doar să-mi pese de un anumit bine al celuilalt – sau chiar de un bine pentru celălalt –, ci să-mi pese de celălalt însuși: să-mi pese de fericirea lui. Bunăvoința indică autenticitatea afecțiunii noastre față de prietenii, ceea ce presupune „să-i recunoaștem și să-i acceptăm așa cum sunt, cu problemele lor, defectele lor, istoria lor personală, contextul și ritmul lor de a se apropia de Isus. Prin urmare, pentru a construi o prietenie adevărată, trebuie să ne dezvoltăm

capacitatea de a privi pe ceilalți cu afecțiune, până la a-i vedea cu ochii lui Cristos”. ^[4]. —.

Pentru a ne îmbunătăți capacitatea de a ne deschide spre ceilalți, trebuie să creștem și în tandrețe. Deși uneori este percepută ca o slăbiciune, tandrețea este de fapt un semn de forță interioară, de atenție autentică și de compasiune, de adevărată deschidere spre celălalt” ^[5]. —.

Tandrețea este un câmp fertil, fructul muncii cotidiene: ea permite creșterea complicității și al confidencei. „Fiecare dintre voi are o inimă plină de tandrețe, așa cum o am și eu” ^[6], spunea sfântul Josemaría. Această tandrețe nu depinde de un anumit tip de personalitate, ci poate fi exprimată atât de persoanele extrovertite, cât și de cele mai rezervate. Ea se potrivește la fel de bine la unii ca și la ceilalți. În climatul atât de intim al Ultimei Cine, cu siguranță, Isus

insistă la Petru care-i refuză spălatul picioarelor (cf. In 13, 6-11).

Tandrețea prietenului, nevoia celuilalt, îi respectă intimitatea, felul său de a fi, evită să fie intrusiv; în schimb, îi oferă prezența sa liniștită.

Continuitate și armonie

O altă componentă esențială a prieteniei este continuitatea relației, deoarece două lumi interioare nu se deschid brusc. Lucrurile importante au nevoie de timp pentru a prinde rădăcini și a crește în inima omului. Uneori avem impresia că am găsit *un nou prieten apropiat*, dar, în realitate, această relație are încă mult de evoluat. „Este nevoie de mult timp pentru a vorbi, a petrece timp împreună, pentru a ne cunoaște... Așa se construiește prietenia. Doar prin răbdare o prietenie devine reală” ^[7].

Prietenii doresc să se vadă, să fie împreună, să împărtășească ceea ce

are valoare pentru fiecare.

Apostolilor le plăcea să fie cu Isus, nu doar pentru că Îl considerau Mesia lui Israel, ci și pentru că era prietenul lor. „Vă voi vedea din nou, și inima voastră se va bucura, iar bucuria voastră nimeni nu v-o va lua” (In 16,22).

Întâlnirile și comunicarea de-a lungul timpului întăresc prietenia, făcând-o solidă, chiar și în fața distanței. Atunci se creează o armonie specială între prieteni, deoarece fiecare îi comunică celuilalt, spontan, lucrurile care îi umplu viața. Pe această cale, ajungem să apreciem ceea ce apreciază celălalt, să ne bucurăm împreună cu el și, firește, să ne întristăm de ceea ce îl întristează. Prietenul atrage sincer pe celălalt, nu îl convinge sau îl înșală ascunzând alte interese sub pretextul prieteniei.

Virtuți pentru conviețuire

Sfântul Toma de Aquino spune că „dintre toate lucrurile din lume, nimic nu este mai demn de apreciat decât prietenia, deoarece aceasta unește oamenii virtuoși și protejează și înalță virtutea” ^[8]. Calea virtuții este un aliat al relațiilor de prietenie: cei care cultivă imaginea lui Dumnezeu în viața lor se recunosc ușori între ei și tind să împărtășească această frumusețe interioară. Desigur, unele virtuți sunt mai potrivite pentru a pregăti sau a dezvolta această cale: sunt virtuțile conviețuirii. „Atmosfera de prietenie pe care fiecare este chemat să o aducă cu sine este rodul multor eforturi de a face viața celorlalți mai plăcută. Să progresăm în amabilitate, bucurie, răbdare, optimism, delicatețe și în toate virtuțile care fac conviețuirea plăcută este esențial pentru ca oamenii să se simtă acceptați și fericiți: «Cuvintele dulci câștigă mulți prieteni, iar vorba blândă atrage bunătate» (Sir 6,5).

Lupta pentru a ne îmbunătăți caracterul este o condiție necesară pentru ca relațiile de prietenie să apară mai ușor” ^[9]. Nu este întotdeauna ușor să știm care aspecte ale personalității noastre trebuie ajustate în contextul prieteniei și care trebuie tolerate – sau chiar iubite – de prieten. Poate nu este nevoie să facem prea multe distincții, ci să ne concentrăm pe lucrul asupra noastră, pe ceea ce este în puterea noastră: dacă sunt timid, voi încerca să fiu mai deschis; dacă am reacții puternice, voi căuta să le temperez; dacă tind să fiu rezervat, voi încerca să-mi exprim mai mult sentimentele; etc. Ceea ce nu ne va duce departe este să rămânem încăpățânați în afirmarea propriei persoane. Sfântul Josemaría îi îndemna pe toți să evite această capcană: „Uneori încerci să te justifici, spunând că ești distrat, că ai capul în nori; sau că, prin natura ta, ești rece și rezervat. Și mai adaugi că,

din această cauză, nici măcar nu-i cunoști pe cei cu care conviețuiești. – Ascultă: această scuză nu te liniștește, nu-i așa?” ^[10] —

Orice prietenie autentică este un dar primit și, odată acceptat, devine un dar pentru celălalt. Aceasta este esența iubirii: doar cel care a primit iubire poate să o ofere. Chiar și iubirea pe care Isus Cristos o oferă apostolilor Săi este precedată de iubirea pe care a primit-o: „Cum M-a iubit Tatăl, și Eu v-am iubit pe voi” (In 15,9). Prin urmare, pe lângă cultivarea virtuților care ne ajută să ne deschidem către ceilalți, cel mai important lucru pentru a fi prieteni adevărați este să aprofundăm iubirea lui Dumnezeu pentru noi. Pe măsură ce această relație de intimitate crește, crește și capacitatea noastră de a iubi pe ceilalți. „Iubirea față de Dumnezeu și iubirea față de

aproapele sunt inseparabile, ele formează o singură poruncă. Dar amândouă trăiesc din iubirea care vine de la Dumnezeu, care ne-a iubit mai întâi. [...] Iubirea este «divină» pentru că vine de la Dumnezeu și ne unește cu El, iar prin acest proces de unificare, ne transformă într-un «Noi» care depășește diviziunile noastre și ne face să devenim unul, până când, la sfârșit, Dumnezeu va fi «totul în toți» (1 Cor 15,28)” ^[11].

^[1] Mons. F. Ocáriz, Scrisoare pastorală, 1 noiembrie 2019, nr. 2.

^[2] Aristotel, *Etica Nicomahică*, 1155a.

^[3] Papa Francisc, Exhort. ap. *Amoris lætitia*, nr. 123.

^[4] Mons. F. Ocáriz, Scrisoare pastorală, 1 noiembrie 2019, nr. 8.

[5] Papa Francisc, Predică, 19 martie 2013.

[6] Sfântul Josemaría, note luate cu ocazia unei întâlniri de familie, 15 septembrie 1971. AGP, bibliotecă, P01.

[7] Papa Francisc, Audiență, 13 septembrie 2015. Text complet pe site web al Agenția catolică argentiniană de informație.

[8] Sfântul Toma din Aquino, «Despre guvernarea prinților» I, X.

[9] Mons. F. Ocáriz, Scrisoare pastorală, 1 noiembrie 2019, nr. 9.

[10] Sfântul Josemaría, *Brazdă*, nr. 755.

[11] Papa Benedict al XVI-lea, Litt. enc. *Deus caritas est*, nr. 18.

Jorge Mario Jaramillo

pdf | document generat automat din
[https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/
foarte-umani-foarte-divini-v-ca-sa-fim-
prietenii/](https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/foarte-umani-foarte-divini-v-ca-sa-fim-prieteni/) (10.08.2025)